

Obsah

Seznam nejdůležitějších symbolů	5
Předmluva	13
Úvod	15
<i>1. kapitola</i>	17
EXTRAKČNÍ METODA (J. Starý)	
1.1 Základní pojmy, extrahovatelnost látek	17
1.2 Extrakce prvků	20
1.3 Extrakce kysličníků	21
1.4 Extrakce kovalentních halogenidů	21
1.5 Extrakce heteropolykyselin	21
1.6 Extrakce chelátů	23
1.6.1 Charakteristika extrakce chelátů	24
1.6.2 Teorie extrakce chelátů	24
Vliv pH na extrakci chelátů	26
Vliv koncentrace organického činidla	27
Vliv maskujících činidel	29
Vliv disociační konstanty a rozdělovací konstanty organického činidla	30
Vliv rozpustnosti chelátu	31
Vliv organického rozpouštědla	31
Vliv stability chelátu	32
Vliv koncentrace kovu	33
Vliv teploty	33
Vliv kinetických faktorů	34
1.6.3 Extrakce dithiocarbamidanů	34
Diethyldithiocarbamidan sodný	34
Diethyldithiocarbamidan diethylamonia	35
Ostatní dithiocarbamidaný	36
1.6.4 Extrakce xanthogenanů	36
Ethylxanthogenan draselný	37
1.6.5 Extrakce dithiosfosfátů	37
Diethyldithiosforečná kyselina	37
Dibutyldithiosforečná kyselina	37
1.6.6 Extrakce N-acylhydroxylaminů	38
Kyselina benzhydroxamová	38
N-Benzoyl-N-fenylhydroxylamin	38
N-Furoyl-N-fenylhydroxylamin	40

1.6.7 Extrakce N-nitroso-N-arylhydroxylaminů	40
Amonné sůl N-nitroso-N-fenylhydroxylaminu (kupferon)	40
1.6.8 Extrakce dioximátů	42
Dimethylglyoxim	42
α -Benzylidioxim	43
α -Furylidioxim	43
1.6.9 Extrakce 8-hydroxychinolinátů	43
8-Hydroxychinolin	43
2-Methyl-8-hydroxychinolin (8-hydroxychinaldin)	48
Ostatní deriváty 8-hydroxychinolinu	48
1.6.10 Extrakce 8-merkaptochinolinátů	48
8-Merkaptochinolin	48
Deriváty 8-merkaptochinolinu	48
1.6.11 Extrakce diarylthiokarbazónátů	51
Difenylthiokarbazón (dithizon)	51
Di-(β -nafty)thiokarbazón	53
1.6.12 Extrakce σ -dimerkatobzenenátů	54
Tulen-3,4-dithiol	54
1.6.13 Extrakce β -diketonátů	54
Acetylaceton	55
Benzoylaceton	57
Dibenzoylmethan	58
2-Thenoyl trifluoracetón	60
1-Fenyl-3-methyl-4-benzoylpýrazolón-5	61
Ostatní β -diketony	64
1.6.14 Extrakce σ -nitrosófenolátů	64
σ -Nitrosófenol	64
1-Nitroso-2-naftol	64
2-Nitroso-1-naftol	65
1.6.15 Extrakce salicylaldoxiimatů a α -benzoinoximátů	65
Salicylaldoxim	65
α -Benzoinoxim	66
1.6.16 Extrakce monoalkyl- a dialkylfosfátů	66
Di-(<i>n</i> -butyl)fosforečná kyselina	67
Di-(2-ethylhexyl)fosforečná kyselina	67
Mono-(2-ethylhexyl)fosforečná kyselina	69
Ostatní organofosforečné kyseliny	72
1.6.17 Extrakce alkyl- a arylfosfonátů	72
2-Ethylhexylfenylfosfonová kyselina	72
1-Methylheptylfenylfosfonová kyselina	73
1.6.18 Extrakce pyridylazonaftolátů	73
1-(2-Pyridylazo)-2-naftol	73
4-(2-Pyridylazo)-resorcin	74
1.6.19 Extrakce bis-(salicylidén)ethylenodiiminů	74
N, N'-bis-(Salicylidén) ethylenodiimin	74
1.6.20 Dělení prvků extrakcí jejich chelátů	74
 1.7 Extrakce iontových asociátů (M. Kyrš)	76
1.7.1 Charakteristika extrakce iontových asociátů	76
1.7.2 Teorie extrakce iontových asociátů	79
Vliv velikosti iontu	80
Vliv náboje iontu	80
Vliv struktury činidla	82

Vliv rozpouštědla	83
Výpočet rozdělovacího poměru	84
1.7.3 Extrakce jednoduchých iontových asociačních	84
Polyhalidy	84
Tetrafenylboritany	86
Dipikrylaminany	86
Fenoly	87
Dinonylnaftalensulfonová kyselina	88
Kyselina dodecylbenzensulfonová	89
Karbonové kyseliny	90
Průmyslově vyráběné mastné kyseliny	91
Naftenové kyseliny	93
1.7.4 Extrakce iontových asociačních s neutrálními organofosforovými činidly (J. Navrátil, M. Kyrš)	93
Vliv uspořádání molekuly činidla na extrahovatelnost	94
Mechanismus extrakce kyselin a kovů	95
Vliv koncentrace extrakčního činidla a kyseliny	98
Extrakce vody do organické fáze	100
Vysolování	101
Reextrakce	102
Vliv rozpouštědla na extrakční proces	102
Tri-(<i>n</i> -butyl)ester kyseliny fosforečné	103
Ostatní organofosforová činidla	107
Činidla obsahující síru nebo dusík	110
Význam činidel pro radiochemické separace	110
1.7.5 Extrakce iontových asociačních s kyslikatými rozpouštědly (J. Starý)	111
Mechanismus extrakce kovů	111
Halogenidy	113
Thiokyanáty	118
Dusičnany	119
1.7.6 Extrakce aminy (S. Havelka)	120
Vliv rozpouštědla na extrakci	121
Extrakce vody	123
Extrakce kyselin	124
Extrakce kovů	125
1.7.7 Ostatní činidla poskytující velké organické kationty (M. Kyrš)	133
Chlorid tetrafenylarsonia a jiné sloučeniny arsenu	133
Činidla s centrálními atomy antimonu a fosforu	135
Činidla s centrálními atomy síry, selenu, jodu, kovů a dusíkaté látky	136
Bazická barvíva	137
1.7.8 Extrakce za tvorby aniontových chelátů	138
Chelatační činidla se sulfoskupinou	138
1.7.9 Extrakce za tvorby kationtových chelátů	140
Dusičnatá chelátotvorná činidla	141
Dvoudonorová organofosforová činidla	141
1.7.10 Jiné neutrální ligandy	143
1.8 Extrakce směsí organických činidel (J. Hála, M. Kyrš)	145
1.8.1 Charakteristika	145
1.8.2 Synergický efekt při zachování typu vazby	146
1.8.3 Extrakce částic zahrnujících koordinační a chelátovou vazbu	148
1.8.4 Jiné případy synergických efektů	152
9 1.9 Extrakce v nevodných systémech (M. Kyrš)	153

1.10 Vliv záření na extrakci	155
1.11 Aparatura používaná při extrakci	157
1.11.1 Charakteristika	157
1.11.2 Způsoby toku fází při extrakci	158
1.11.3 Aparatura	161

2. kapitola

CHROMATOGRAFICKÉ METODY (M. Marhol)

2.1 Charakteristika a přehled chromatografických metod	181
2.2 Rozdělovací chromatografie (M. Marhol, J. Starý)	184
2.2.1 Obecná charakteristika metody	184
2.2.2 Papírová rozdělovací chromatografie	184
Chromatografický papír	186
Rozpouštědlová soustava	186
Způsoby získání chromatogramu	187
Detekce skvrn	188
Separace prvků	188
2.2.3 Extraktční chromatografie	189
Nosiče organické fáze	192
Separace prvků v různých extraktčních systémech	193
Aparatura	193
2.3 Adsorpční chromatografie (M. Marhol)	201
Podstata metody	201
Výběr adsorbentů	202
Výběr rozpouštědel	203
Separace prvků	204
2.4 Srážecí chromatografie	204
2.4.1 Charakteristika metody	204
2.4.2 Vliv nosiče, srážedla a experimentálních podmínek na tvorbu chromatogramu	205
Nosič	205
Srážedlo	206
Rozpouštědla	208
2.4.3 Aparatura, experimentální podmínky	209
Vyhodnocení chromatogramu	209
2.5 Ionexová chromatografie	210
2.5.1 Měniče iontů. Základní pojmy	210
Rozdělení měničů iontů	210
Typy měničů iontů	211
Výběr měničů iontů	212
Vliv síťování a velikosti zrna měniče	218
Chemická a tepelná stabilita	221
Radiační stabilita	221
Kapacita měničů iontů a další pojmy	227
2.5.2 Teorie iontové výměny	229
Výměna kationtů	229
Výměna aniontů	233
2.5.3 Kinetika iontové výměny	234
2.5.4 Chromatografie na měničích iontů	236
Typy ionexové chromatografie	236

Další chromatografické techniky	239
Teorie pater a její použití	242
Faktory ovlivňující separaci	247
2.5.5 Separace iontů na anorganických měničích iontů	249
Měniče na bázi hydratovaných oxidů	249
Měniče na bázi málo rozpustných solí vícemocných kovových iontů	253
Měniče na bázi heteropolykyselin a jejich solí	259
Měniče na bázi nerozpustných hexakyanogenoželeznatánů	261
2.5.6 Separace iontů na organických měničích iontů	264
Eluční roztoky anorganických kyselin a jejich solí	265
Eluční roztoky organických kyselin a jejich solí	287
2.5.7 Separace na selektivních měničích iontů	303
2.5.8 Chromatografické dělení iontů na ionexových papírech a na tenké vrstvě	306
2.5.9 Chromatografie v nevodných a smíšených organickovodných prostředích	310
Separace na měničích kationtů	315
Separace na měničích aniontů	316
2.5.10 Aparatura a zařízení	322

3. kapitola

ELEKTROFORÉZA (V. Knobloch)

3.1 Charakteristika	337
3.2 Fyzikální základy dělení	337
3.3 Dělení prvků elektroforézou	341
3.4 Základní postupy elektroforetického dělení, zařízení	342

4. kapitola

KRYSTALIZACE, SRÁŽENÍ, SPOLUSRÁŽENÍ A SORPCE (M. Kyrš)

4.1 Separace v systémech bez přidání nosiče	347
4.2 Systémy s izotopním nosičem	348
4.3 Systémy s izomorfním nosičem	350
4.4 Systémy s neizotopním a neizomorfním nosičem	352

5. kapitola

ELEKTROCHEMICKÉ METODY (V. Knobloch)

5.1 Charakteristika	357
5.2 Teoretické základy metody. Potenciál elektrody	357
Rychlosť vyučovania na elektrodách	359
Chování látek v extrémně zředěných roztocích	359
5.3 Elektrochemické dělení	359
Elektrochemické vyučování bez vnějšího elektrického proudu	361
Elektrochemické vyučování vnějším elektrickým proudem	362

6. kapitola

DESTILAČNÍ METODY (C. Konečný)

6.1 Vypařování	363
6.2 Destilace v proudu nosného plynu	364
6.3 Izolace v elementárním stavu	365
6.4 Izolace těkavých kysličníků	365
6.5 Destilace těkavých halogenidů	370
6.6 Izolace jiných těkavých sloučenin	373
6.7 Postavení destilačních metod v radiochemii vzhledem k jiným separačním metodám ..	373

7. kapitola

SUBSTECIOMETRICKÁ SEPARACE V AKTIVAČNÍ ANALÝZE A V IZOTOPICKÉM ZŘEĐOVÁNÍ (J. Starý)

7.1 Aktivační analýza	376
7.1.1 Princip metody	376
7.1.2 Substechiometrická separace extrakcí chelátu	378
7.1.3 Substechiometrická separace extrakcí iontových asociačních skupin	380
7.1.4 Substechiometrická separace chelátů rozpustných ve vodě	381
7.1.5 Substechiometrická separace srážecími reakcemi	382
7.2 Izotopické zředování	385
7.2.1 Princip metody	385
7.2.2 Substechiometrická separace extrakcí chelátu	386
7.2.3 Substechiometrická separace extrakcí iontových asociačních skupin	386
7.2.4 Substechiometrická separace komplexů rozpustných ve vodě	386
7.2.5 Substechiometrická separace s použitím jiných metod	389

Věcný rejstřík